

BASINA

DÜNYA SOSYAL HİZMET GÜNÜNDE;

HAKLARIMIZ VE HAK TEMELLİ SOSYAL HİZMET İÇİN SESİMİZİ YÜKSELTİYORUZ!

Sosyal hizmetler son dönemde iktidarın kendini yeniden var etme hane halkını siyasal tahakkümü altına alma devlete aidiyetin yeniden sağlandığı araç olarak görülmüştür. Temel insan hakkı kapsamında devletin asli görevi olma yaklaşımından uzaklaşıp siyasal iktidarın kendini güçlendirecek bir araç olarak görülmesi, toplumun sosyal yapısına zarar verdiği gibi, sosyal hizmet emekçilerinin mesleki çalışmalarına olumsuz etki etmekte, personel rejimi ve ücret rejiminde de hak kayıplarına neden olmaktadır. Politika belirleme ve idareciler uzun yıllardır sosyal hizmet alanının prensiplerini bilmeyen, mesleki yeterliliği olmayan, sosyal hizmet alanından gelmeyen, liyakatin zaten olmadığı yöneticiler eliyle yürütülmektedir. Bu da hizmetin planlanmasına ve içeriğine alabildiğine etki etmekte, alanı bilimsel bir alan ve hizmet olmaktan çıkartmaktadır. Kamu personel rejiminde yaşanan değişimlere ek olarak devletin sosyal hizmetlerde yaratmış olduğu yozlaşma biz sosyal hizmetler emekçilerinin çalışma alanlarında insan haklarına aykırı çalışma düzenleri ile karşı karşıya bırakmıştır.

Sosyal hizmetler alanı bir yandan sürdürülen politikalarla giderek piyasaya açılır duruma getirilmekte, kamusal hizmet olarak kamu tarafından verilmesi gereken sosyal hizmetler özelleştirilip, özel kurumlara devredilmekte; bir yandan ise imzalanan protokollerle kamu bünyesindeki hizmetler de denetimsiz ve sınırsız bir şekilde kamu dışında birtakım demek ve cemaatlara terk edilmektedir. Diğer taraftan ise mevcut politikalar ihtiyacı değil, siyasi ihtiyaçlar göz önünde bulundurularak yürütülmektedir. Oysa sosyal hizmetler alanı kamusal bir hizmet olarak sunulmalı, ihtiyaç duyan herkesin ayrımsız şekilde, ücretsiz, eşit, nitelikli ve anadilinde hizmete ulaşmasının sağlanması için politikalar üretilmelidir.

Çocukların başta şiddet olmak üzere her türlü korunması önemli bir sorun olarak devam etmektedir. Oysa bugün çocuklar açısından karşı karşıya olduğumuz tablo, ihtiyaç duyulan koruma ortamını sağlamaktan çok uzakta olduğumuz bir tablodur. Çocukların korunmasından birinci derecede sorumlu olan bakanlık "çocuk algısı"nı, muhafazakârlığa, dine, toplumsal cinsiyet eşitsizliğine dayalı ve ailenin çocuğun ihtiyaçlarından önemli olduğu düşüncesine yönelik faktörler belirlemekte, çocuğun gelişimsel ihtiyaç ve gereksinimleriyle bir "birey" olduğu göz ardı edilmektedir. Bu nedenle 18 yaş altı tüm bireylerin çocuk olduğu evrensel ilkesinin hatırlanarak, tüm politikaları "çocuğun insan hakları" doğrultusunda geliştirilmelidir. Bakanlık bir an önce Lanzarote Sözleşmesi ve 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanununun gereği olan koruma ve önleme hizmetlerini, çocuğun haklarını ve üstün yararını önceleyen, hükümet politikalarından arındırılmış, risk analizlerini belirleyen ve erken uyarı sistemini önceliklendiren bir şekilde, somut, kapsamlı, hızlı ve etkin müdahaleye olanak sağlayan yazılı hale getirilmiş, kamuoyunun ve özellikle çocuk alanında çalışan kurumların görüşlerinin de dikkate alındığı bir "ülke çocuk politikası" oluşturmalıdır.

Yine kadın erkek eşitliğinin sağlanması, kadınların sosyal, siyasal ve ekonomik alanda karşılaştıkları ayrımcılığı gidermek, kadına yönelik şiddetin önlenmesinden ve şiddete maruz kalan kadınların her düzeyde korunması sosyal hizmetlerin önemli alanlarından biridir. Ancak iktidarın ve Bakanlığın politikalarının toplamı kadını "birey" olmaktan çıkarıp aile içine hapsedilmesine hizmet etmektedir. Bakanlık tarafından: kadının sadece aile içinde eş, anne olarak değerli olduğu bakış açısından vazgeçilmeli; kadın birey olarak kabul edilmeli; cinsiyet eşitliği temel alınmalı; engelli, yaşlı ve çocuk bakımı konusunda devlet kendi sorumluluğunu yerine getirmeli, temel olarak kadını bakım ve hizmet "görevlerinden" kurtaran, kadını güçlendirecek politikalar oluşturulmalı; kadına yönelik şiddet, kadın cinayetleri, şüpheli kadın

ölümlerini münferit olaylar gibi lanse etmek yerine İlk imzacısı olmakla övündüğü daha sonra çekildiği İstanbul Sözleşmesi tekrar ve etkin olarak uygulanmasını sağlamalı, 6284 sayılı yasanın uygulamadaki sorunları çözülmelidir.

Sosyal yardımlar ülkemizde sosyal hizmetlerde önemli bir yer tutmaktadır. Sosyal hizmetlerin neredeyse yardımlara indirildiği bir ortamda sosyal yardımlar yoksulluğun siyasal destek sağlamak amacıyla kullanıldığı, yardım alanları bağımlı hale getiren bir uygulamaya dönüşmüş durumdadır. Sosyal hizmet, bir hak olmaktan çıkartılmış, “yardım” ve “lütuf” haline getirilmiştir. Ekonomik krizle birlikte sosyal yardımlar ayrı bir sorun alanı olarak durmakta, sosyal yardımlar çeşitli gerekçelerle kesilmek istenmektedir. “sosyal yardım-istihdam ilişkisi” sağlanacağı iddiası ile ve reklamı ile hazırlanan yönetmelik ise yeni bir emek sömürsü alanı açacak, sosyal yardımlara muhtaç durumda bırakılanların en ucuz, en güvencesiz işgücü olarak çalıştırılmaya mahkûm bırakılacağı bir uygulamaya zemin oluşturmaktadır. **AKP iktidarı öncesi 4 milyon kişiye verilen sosyal yardımlar bugün itibari ile 20 milyonu geçmiştir. Burda da yoksulluğun önlenmesi değil sürdürülebilir yoksullukla insanların denetim altına alınması ve iktidarın oy deposu haline getirilmeye çalışılmaktadır.**

Mülteciler ve göçmenlere ilişkin politikalar da oldukça sorunludur. Suriye’den gelen göçmenlere yönelik verilen hizmetlerde ırkçı, dinsel, ideolojik yaklaşımlar bulunmakta, bu hizmetler ayrıca iç ve dış siyasete malzeme olarak kullanılmaktadır. Bu anlayış halk içerisinde çatışmalar yaratmakta ve Suriyelilere sunulan hizmetlerle ilgili yanlış bilgilerin yarattığı etkiler sonucunda ötekileştirme ve ayrımcılık yaygınlaşmaktadır. Bakanlık, Suriye’den göç eden çocukların ihtiyaçlarını karşılamak yerine bu görevini protokollerle İHH başta olmak üzere birçok sivil yapılara ve sınırsız olarak devretmiştir.

Ülkemizde mevcut sosyal hizmet uygulamalarının yetersizliği; **artan işsizlik ve enflasyon, kentleşme, göç ve eğitim politikaları, çocuk, yaşlı, engelli, kadın refahı, göçmen politikaları, ekolojik dengesizlik** gibi alanlardaki sorunlara neden çözüm üretilemediğini açıklamaktadır.

Sosyal Hizmet Günü’nünde, sosyal hizmet emekçileri de biriken sorunlarla karşılaşmaktadır. Sendikamız tarafından daha önceden yapılan anket çalışmasında açıkça işaret ettiği gibi sosyal hizmet emekçileri personel eksikliği ile az çalışan ile çok fazla iş yaparak, uzun sürelerle çalışarak, güvencesiz biçimde ve farklı istihdam biçimleri altında çalıştırılarak, yetersiz ücretlerle, yaygın biçimde şiddete uğrayarak, mobbing problemi altında, yemek ve yol sorununun dahi çözülmediği bir ortamda, yetersiz ekonomik sosyal haklarla, mesleki anlamda ihtiyaçlarının karşılanmadan ve çalışma koşulları giderek kötüleşerek çalışmaktadır.

Biz Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası olarak Sosyal Hizmet Günü vesilesi ile sosyal hizmetler alanının ve çalışanların sorunlarının çözülmesini talep ediyoruz. Sosyal hizmete ihtiyaç duyanlar için ayrımsız, kamusal, eşit, anadilinde hizmet sunulması için; sosyal hizmet emekçilerinin güvenceli, insanca yaşayacak bir ücrete ve insana yakışır çalışma koşullarına ve haklara ulaşması için mücadele etmeye devam edeceğimizi bir kez daha ifade ediyoruz.

Bazı taleplerimiz:

Sosyal Hizmetlerdeki Sorunlar Çığ Gibi Büyüyor!

Aile ve Sosyal Hizmet Bakanlığının merkez teşkilatı ile taşra teşkilatları arasında kopukluk giderek artmaktadır. Özellikle idarecilerin belirlenmesinde hangi liyakat unsurlarının göz önüne alındığı nesnel olarak kamuoyu ile paylaşılmalıdır. Alana uzak, sosyal hizmet bakış açısına sahip olmayan tamamen siyasi kaygılarla ataması yapılan idareciler, sosyal hizmet alanını her geçen gün daha da sorun yumağı haline getirmektedir.

Sosyal Çalışma Görevlisi Tanımı Kaldırılmalıdır!

Sahada yapılan mesleki çalışmaların temelini oluşturan mevzuatlar değerlendirildiğinde (Örneğin Sosyal Hizmet Merkezleri Yönetmeliği ya da 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu) sosyal çalışma görevlisi tanımı önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Sosyal Hizmet, Psikoloji, Çocuk Gelişimi, Sosyoloji ya da Öğretmenlik Bölümü mezunları, 'Sosyal Çalışma Görevlisi' tanımı altında aynı işi yapmaktadır. Hâlbuki bu meslek gruplarının aldığı eğitimler birbirinden tamamen farklıdır.

Yoksulluk Sınırı Üzerinde ve Eşit İşe Eşit Ücret Politikası Uygulanmalıdır!

Bakanlık bünyesinde çalışan tüm emekçiler yoksulluk sınırı altında ücret almaktadır. Temel ücretler yoksulluk sınırı üzerine çıkarılmalı, yapılan işin niteliği riski, eğitim durumu gibi kriterler ile giydirilmiş ücretler belirlenmelidir. Tüm ücretler emekliliğe yansıtılmalıdır.

Sosyal Hizmet Uzmanlarının, Psikologların, Çocuk Gelişim Uzmanlarının, Sosyologların ya da Öğretmenlerin maaşları arasında ciddi farklılıklar bulunmaktadır. Öğretmenler, hak ettikleri şekilde ek ders ücretlerini ve uzman öğretmenlik tazminatlarını alarak aylık on bin TL'ye varan ek ödeme alabilmektedir. Ancak aynı işi yapan diğer meslek gruplarının bu ücretlerden faydalanamaması sebebiyle hak kaybı yaşanmakta ve iş barışı bozulmaktadır.

Sosyal Hizmet Tazminatı Ödenmelidir!

Sosyal hizmet emekçileri, saha ziyaretlerinde madde kullanımı ya da ciddi suç kayıtları olan bireylerle çalışmakta, hatta yalnız başlarına hane ziyaretlerine gitmektedir. Türkiye geneline bakıldığında saldırıya uğrayan sosyal hizmet emekçilerinin olduğu bilinmesine rağmen bu konuda emekçileri koruyucu bir politika geliştirilmemektedir. 'Yapılan iş, riskli iş gruplarına' alınarak emekçilere 'Sosyal Hizmet Tazminatı' ödenmeli, 'Yıpranma Payı' uygulaması hayata geçirilmelidir.

TİS Mağduriyeti giderilmelidir!

Toplu iş sözleşmesi dönemlerinde sadece yetkili sendika ile imzalanan sözleşmeler demokratik yaklaşımlara aykırı olmakla birlikte emekçilerin hak kaybına neden olmaktadır. Örneğin 7/24 esaslı çalışan Koruyucu Aile Biriminde görevli sosyal hizmet emekçileri yatılı kuruluş tazminatı alamıyorken gündüzlü hizmet veren sosyal hizmet merkezinde kurulan birimlerde çalışan meslek elemanları alabilmektedir. Ya da kadrosu Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğünde olmasına rağmen Çocuk İzlem Merkezlerinde görevlendirilen emekçiler, özellikli birim tazminatı alamıyorken kadrosu Sağlık Bakanlığında olup ilgili birimde çalışan emekçiler bu tazminatı alabilmektedir.

Fazla Çalışma Ücretleri Ödenmiyor!

Esnek çalışma sistemi adı altında sosyal hizmet emekçileri hafta sonu çalıştırılmaktadır. Oysaki bu uygulama 657 sayılı Kanununun 99. Maddesine aykırıdır. Emekçiler, icapçı olarak çalıştıkları günlerin de karşılığını alamamaktadır. Emekçilerin hakkını yine emeği ortaya koyanlar koruyabilir. SES bu anlamda emekçilerin SES'i olmaya devam edecektir.

Enflasyon Hem Memuru hem emekliyi Mağdur Ediyor!

Bugün ülkemizde yükselen enflasyon ve artan kira zamları ile birlikte memur arkadaşlarımız kiralalarını ödemekte zorlanmaktadır. Buna ek olarak emekli bireyler de kiralalarını ödemekte zorlandıkları için illerde huzurevi talepleri artmıştır. Fakat ülkemizde mevcut huzurevi kapasiteleri bu ihtiyacı karşılamamaktadır. Bu nedenle emekli maaşları arttırılmalı, yaşlı bireyleri yaşadıkları hanede destekleyici politikalar hayata geçirilmelidir. Bugün ülke genelinde 3 yıldır huzurevi sırası bekleyen yaşlı vatandaşların olduğu bilinmektedir.

Evde Bakım Ücretleri Adil Değildir!

Engelli bireylerin sağlıklı konutlarda aileleriyle yaşamalarını sağlayacak politikalar geliştirilmelidir. Bir engelli birey adına yakınına ödenen evde bakım ücreti 7.601.71 TL'dir. Özel bakım merkezlerine engelli adına ödenen 35.36224 TL'dir. Devlet özeli süspense edeceğine kamusal olarak bu hizmeti vermelidir. Bu hizmet kamusal olarak verilmeye kadar evde bakım için ödenen kişi başı ücret özele verilen miktar ile eşitlenmelidir.

Tam Zamanlı Kreş Desteği Sağlanmalıdır!

Bugün kadınlar ev içerisinde şiddete uğradıkları zaman ekonomik bağımsızlıkları olmadığı hallerde failden şikayetçi olma ya da boşanma konusunda korku yaşamaktadır. Tam zamanlı kreş desteği imkanının sağlanması, ücretsiz kreş hizmeti kapasitesinin artırılması ve kadınların İş-Kur aracılığıyla istihdam edilmesi sağlanmalıdır.

Sosyal Hizmet Emekçilerinin Çalışma Şartları İyileştirilmelidir!

Aile ve Sosyal Hizmet Bakanlığı'nda çalışan sosyal hizmet emekçileri; İl Göç Müdürlükleri, Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Müdürlükleri, Kolluk Birimleri gibi birçok kurumun iş yükünü karşılamaktadır. Bununla birlikte birçok eğitim almış, bilgi ve beceri düzeyini geliştirmiş, nitelikli sosyal hizmet emekçileri, emeklerinin karşılığı olmayan düşük ücretler almaktadır.

Bugün Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı olan Prof. Dr. Sn. Vedat İŞIKHAN bir Sosyal Hizmet Uzmanıdır. Sayın İŞIKHAN'ın meslektaşlarının da görevli olduğu Bakanlık emekçilerinin ücret ve diğer sorunlarını çok iyi bildiğinden eminiz. Bu nedenle sorunları kabineye ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş'a da ayrıntılı aktaracağını umut ediyoruz. Kabineden de sendikamız başta olmak üzere ilgili tüm taraflarla birlikte kalıcı çözümler üretmelerini beklemekteyiz.

DÜNYA SOSYAL HİZMET GÜNÜ KUTLU OLSUN!

SES Van Şube Yönetim Kurulu

Adına

Edip ÇAM

Şube Hukuk Sekreteri